

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПОСЕЛЕНЬ

Шапочка М. К., Сагер Л.Ю.

За Україною, відповідно до її екологічного стану, закріпився міжнародний статус держави – зона екологічного лиха.

Основним місцем зосередження екологічних проблем є міські поселення, в яких проживає близько 70 % населення країни. Це пояснюється тим, що міська екосистема, на відміну від природної, позбавлена здатності саморегулювання і самовідтворення.

Недосконалість промислових технологій, систем землекористування, невідповідність потребам виробництва екологічної інфраструктури, систем вилучення, переробки і знешкодження відходів, відсутність зворотного водоспоживання на промислових підприємствах, зношення інженерної інфраструктури призводить до значного забруднення атмосферного повітря, водних і земельних ресурсів, погіршення загального санітарно – гігієнічного стану та екологічної ситуації особливо в промислових містах.

Проблема забруднення навколишнього середовища пов'язана із зростанням промислового виробництва: збільшенням кількості тон виробленого металопрокату, вагонів, машинобудівної продукції тощо, що в свою чергу супроводжується збільшенням надходження забруднювальних речовин в атмосферу.

Серйозною проблемою є також збирання й переробка промислових, агропромислових і побутових відходів. Площі сміттєзвалищ, сховищ, териконів, розташовані фактично на територіях населених пунктів, уже займають близько 160 тис. га, а загальний обсяг накопичених відходів становить майже 25 млн. т.

У містах та смт побутові відходи знешкоджують на 770 міських звалищах і трьох сміттєспалювальних заводах у Києві, Харкові та Дніпропетровську. Але переважна більшість об'єктів розміщення та зберігання відходів не відповідає умовам екологічної безпеки і загрожує негативними техногенно – епідемічними наслідками.

Іншою актуальною проблемою сучасних міських поселень є тенденція наближення і, навіть, проникнення промислових підприємств до житлових забудов. Відбувається безпосереднє наближення потенційних джерел забруднення повітря промисловими

викидами, підвищеними рівнями шуму та електромагнітних полів до житлової забудови, загострюється проблема дотримання нормативних рівнів якості довкілля житлової зони.

Загострилась проблема екології і в сільській місцевості. Екологічна ситуація в сільських поселеннях різних категорій і груп не однакова і залежить від їх функціонального типу, темпів агропромислового розвитку, ступеня облаштування, розвитку комунального господарства, особливостей природно – кліматичних умов, а також ставлення до землі.

Погіршення екологічного стану сільських поселень пов'язане насамперед з безгосподарським ставленням до землі.

Іншими причинами забруднення і деградації землі є знищення лісів, що позбавляють ґрунти захисного покриву, вітрова ерозія, побутові і промислові відходи.

До основних антропогенних забруднювачів довкілля сільської місцевості (крім шкідливих промислових підприємств, усіх видів транспорту, а також пестицидів і мінеральних добрив) належать також різні виробничі, транспортні шуми, іонізуюче випромінювання, вібрації, світло – теплові впливи та ін.

Погіршення довкілля в поселеннях України значною мірою пояснюють посиленням тенденції до зниження природоохоронних інвестицій, що загрожує втратою контролю над екологічною ситуацією.

Основними завданнями у розв'язанні екологічних проблем поселень є впровадження економічних механізмів природокористування. Це насамперед ресурсо – та енергозбереження й за діяння структури збалансованого споживання. Для цього слід усі перераховані до бюджету населених пунктів кошти за використання природних ресурсів направляти безпосередньо на відновлення цих ресурсів і природоохоронні заходи.

Список використаної літератури:

- 1.В. Т. Зінич. Екологічні аспекти сталого розвитку поселень. Екологічний вісник, 2002 - №3 (травень - червень). – с.27 – 29.
- 2.В. В. Шкуро. Еколого – гігієнічні проблеми сучасного урбанізованого міського середовища. Екологічний вісник, 2005 - №4 (липень - серпень). – с.8 - 10.